

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÖPÁRT KOZLÓNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 kr.
 Egy órára . . . 1 „
 Előfizethető helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi útra nyomdájában**, azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábos poltisor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többiből megjelölt hirdeményeknél leengedés törtélik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sorra 20 kr. A hirdetéseknek valamint a nyitási költségeknek egyedül a kiadó iróházában vésteket fel. Az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadó iróházában, a lap szellemi részére tartozó költségeknek a szerkesztőség iróházában csebezendők.
 nagyajtóca Jóna-ház 1704. szám alatt

A választás előtt.

Debreczen, jun. 9.
 A holnapi nap el fogja dönteni, hogy Debreczen III-ik kerületében a higgadt és megfontolt hazafiság uralkodik-e vagy az a túlszaporító, vérmes és hazárd politika, mely szintén a hazaszeretéstől indul ugyan ki, de türelmetlenségében lerázza a gyümölcsöt a fáról, mielőtt megérett volna vagy ki is vágja a fát, mert sokáig tart, neki míg fáradságos kapaszkodással följuthat a tetejébe?
 A függetlenségi párt képviselője-lölje Debreczen város fényes hagyományos multjából szóló tegnapi beszédében. Valóban, ha kiábrándítani akarta hallgatóit, nem mutathatott volna helyesebb irányadóra. Tekintsenek önk a multba s ott találják lépten nyomon ősapáik bölcs orvosságát, azt a körültekintő és mindent számba vevő józan-ságot, mely e város századokon át meg tudta őrizni minden veszélytől, miáltal török és tatár hadak dultak körülte, kurnez és labancz tüzzel vassal emészteite egymást s lángba borult faluk, romba dőltek városok jelölték az utat, a merre az egymással harczó két császár népe járt.

Csak Debreczennek nem mozdult ki egy köve sem helyéből; e város falain belül biztosságot talált a polgár, menedékhelyet a szomszéd, fészket a tudomány. Nőtt, virult, gyarapodott, gazdagodott e nagy és hatalmas város, mert higgadság, mérséklet, józan megfontoltság vezérelte polgárait mindig. Volt rá eset, hogy Debreczen polgárai oda adták minden kincsüket s levágták mentéjükről az utolsó ezüst gombot is, hogy megmentsék városukat; volt rá eset, hogy oda adták érte életüket s levágták fejüket hiába zúttatott karóra íjlesztül a török; de arra nem volt eset, hogy elragadtatták volna magukat s elhagyták volna a bölcs óvatosság és előrelátás útját.
 Ilyen volt Debreczen hagyományos multja. Ilyenek voltak Debreczen polgárai.
 Kövessék önk őseik példáját. Nem kell egyéb.
 És a mit e város története kicsiben, azt a tanulságot szolgáltatja Magyarország története nagyban.
 Egy maroknyi nép fölkerekedett Ázsia pusztáiról s ide jött ez országot alapító a Duna, Tisza mentén. — országot, mely dicső szerepet játszott Európa népei közt s melynek, hiszszük istenünk, dicső szerepe lesz még egyszer a jövőben, ha balgatagul nem kockáztatjuk azt a jövőt.
 Mi tartotta fenn a magyar nemzetet ezred éven át? Vitézségén kívül bölcsesége, az a józan ész, mely nem engedte, hogy fejével neki menjen a falnak, az a politikai tapintat, mely szá-

mitásba vette a körülményeket s a viszonyokhoz tudta mérni erejét. Régióta eltörtülték volna ezt a nemzetet a föld színéről, mint a hogy eltörtülték a rokon népeket, a kúnt, a besenyőt, az avart, nyomuk sem maradt a földön, — rég elenyésztek volna mi is ép úgy, ha nem lett volna meg a magyar fajban a politikai józanság.
 Egy töredék mindig volt ugyan köztünk, mely nem akart semmit tudni a megalkuvásról s a ázsiai konoksággal zárta el szemét a világosság elől. A Simonyi Ernők és Mocsáryak elődei már az első István királyra kiküldötték, hogy hazatérjék, eladja az országot a németnek s megöli a magyar nemzeti szellemet a keresztén civilizáció behozatásával. A nemzet végveszedelmét siratták a XI. század szelsőbáljai már akkor a pogány Kupa holteste fölött. Hanem a halás utókor nagynek és szentnek hirdeti István királyt s neki köszöni, hogy fennmaradtunk.
 Így volt ez azóta mindig. Az eset ismétlődött századokon át minden válságos pillanatban. A nemzeti szellem túlzói árulást sejtettek mindenben, a ki józan előrelátással fölismerte a veszélyt s nem akarta, hogy a létező viszonyok kéréhelhetlen logikája ellen való hasztalan küzködésben fereselje el a nemzet erejét, melyet nagyobb időkre kell fenntartani.

Melyik becsületes magyar ember az, a ki ne óhajtana nemzetének fényesebb, hatalmasabb állást Európá népei közt, mint a milyet most elfoglal? De annak csak egy biztos útja van: fenntartani a békét, jó egyetértést és szövetséget Ausztriával, kölcsönös engedmények árán, nem egyszer föl kell áldozni büszkeségünket, nem egyszer kell áldozni még vagyunkból is; de ez a szövetség nyújt nekünk módot egyedül arra, hogy rendbe hozhassuk itthon a saját dolgunkat, hogy iskolánk terjeszkék a magyar nyelvet, hogy a közigazgatás minden ága kezünkben lévően, meggyökerezék a magyar államesszme, s az idegen fajok, melyek ez országot lakják s melyek száma tulajadja a miénket, teljesen belénk olvadjanak.
 Bűnös könnyelműség megzavarni ezt a munkát s földézni a szánnyadó vizslyt. Ne ámsítsuk magunkat, hogy Ausztria majd jó szomszédunk marad akkor is, ha Magyarországon a különválásra törő mozgalom odáig fejlődnek, hogy a Lajtnál túl saját létezésüket féltenék a miatt. Ha tizenöt milliónyin leszünk majd magyarok, nem féllannyiál is kevesebb, mint most, ha a magyar állameszme megszilárdult a bent lakó idegen fajok közt, akkor, ha jónak látják fiaink, más feltételeket szabhatnak Ausztria elé.

Nekünk, ha ezt a hazát igazán szeretjük, ha ezt a földet meg akarjuk tartani unokáink számára, ha nem akarunk idő előtt nyakunkra zudítani egy katasztrófát, melyben talán nyerhetünk, de sokkal valószínűbb, hogy elveszünk, nem lehet más feladatunk, mint lassu munkával, szorgalommal fölépíteni ezt az országot s kipótolni a sok mulasztást.
 Nem azt mondjuk, hogy minden jól van úgy, a hogy van. Sok nincs még jól. Javítsuk hát a hibát a fennálló intézményeken, de ne forgassuk föl azokat, mert romjaink alá temethetnek mindnyájunkat.
 A függetlenségi párt politikája, midőn megtagadja a közös ügyeket s szót akarja tépni Ausztriával kötött szerződésünket, ugy tesz, mint a vak Sámson: ledönti az épület tartó oszlopait s agyon zuzatja magát, csakhogy ellenségét is agyon zuzhassa.
 Polgártársak, a kinek tetszik, kövesse azt a vak Sámson-féle politikát s szavazzon a szélsőbaloldali jelöltre.
 — A képviselőház az erdélyi birtokrendezésről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásában a 37. §-ig haladt.
 Ha e javaslatot a ház letárgyalta, következik a budapest-zimonyi vasútról szóló javaslat. Eddig fel vannak írva Kármán, Dániel Ernő, Irányi.

Meghívás a berlini konferentiára.
 Reuss herceg német nagykövet hétfőn nyujtotta át külügyminiszterünknek a formális meghívót a berlini konferentiára. A konferentiát június 16-án fogják megnyitni. A berlini osztrák-magyar nagykövet mellé Zwidinek diplomatiái ágenszt és főcsofust, továbbá Ripp báró laborkari ezredeszt neveztek ki technicus tanácsosokul.

A Verhovai vezérezükre szóról-szóra.

— Olvassátok iparosok! —
 A Mudrony Soma vezérére alatt álló országos iparegyesületről igen épületes vezérezük olvasható a „Függetlenség” tegnapi számában, melyet különösen ajánlunk iparos s függetlenségi párti polgártársaink figyelmébe.
 „Nagyon sajnáljuk — így kezdi Verhovay lapja — hogy ma ismét elmentésére lábra kell állnunk a fővárosi sajtóval szemben.
 A fővárosi sajtó el van ragadtatva az iparegyesület évi jelentése által.
 Hogyne volna! hisz maga az évi jelentés moudja, hogy e közgyűlés korszakot alkotó az egyesület életében.
 Bocsánatot kell kérnünk az iparegyesület élén álló érdemes férfiakól ép úgy, mint a könnyen lelkesülő hírlapíróktól, ha nem osztozunk elragadtatásunkban. S erre méltó okunk van.
 Csak azt az egy kérdést intézzük az iparegyesület matadoraihoz, minő

eredményeket képesek felmutatni a gyakorlati terén?
 Talán csakis annak lesz a hazai iparosokra nézve gyakorlati eredménye, hogy József főherczeg elvállalta a védnökséget. Legalább hiszszük, hogy az ő protekciója folytán a honvédség részére szükséges lópokrézokat hazai iparosok fogják szállítani.
 Azzal, hogy X vagy Y lett-e az iparegyesület elnöke és alelnöke a hazai iparosok vajmi keveset nyernek. Az szinte kevés érdekel bir rájuk nézve, hogy kik minő kitüntetéset kaptak, mert ha buzdítólag hat is az ilyféle kitüntetés az iparos osztály haladási törekvéseire, mit ér vele a buzgó, kitüntettet iparos, ha iparcikkének nincs piacza, nincs vevője.
 Nincs, mert az iparegyesület élén álló férfiak szeme előtt első sorban nem a hazai ipar érdeke lebeg, vagy pedig tehetetlenek, nem tudják az iparos érdeket gyakorlatias irányba terelni.
 Elismerjük mi azt, hogy az iparegyesületnek szüksége van egy szakközlönyre. Az is szükséges, hogy hébe korba szakfelolvasásokat tartsanak. Az egyesület vezetése alatt álló ipartanoda meg épen fontos, de hát még ez magában véve nem lehet az iparegyesület végcélja.
 Vagy az iparegyesület élén állók azt hiszik, akkor virágzik legjobban a magyar ipar, ha ők folyton tartják a szaküléseket s ott nem tesznek mást, mint hogy a theoria tures szalmáját csépelik? Nekik elég az, ha az iparos előfizet a szakközlönyre, elolvassa, zsebre teszi a kezét és bele bámul a semmi-sébe, mert nincs kereslet, nincs forgalom. Ők elmennek az ipartanoda vizsgáira, mert a lapokba belesjön a nevek, hogy ott voltak, de arra nem gondolnak, hogy mit fog kezdeni az ipartanodát végzett ifju.

És ép ekkor, mikor egy mákszemnyi gyakorlati eredményt sem képesek felmutatni az az egyesület, mely „országos iparegyesület” nevet visel, akkor mint egy sátránál kijelentik, hogy a gyakorlati eredmények kivívása már csak idő kérdése . . .
 Az éhenhaló hazai iparnak kilátásba helyezni, hogy majd évek múlva fog kapni egy falat kenyert.
 Mert hazai iparosaink az iparegyesület élén álló férfiakól többet nem várhatnak. Ők ezután sem fognak szakítani multjokkal s folytatják megkezdett működéssüket, mely elég jó lenne talán akkor, ha csak fejleszteni kellene az ipart s művelni tanítani az iparosokat, de nem elég most, mikor meg kell teremteni az ipart s oda működni, hogy az iparosok tisztességesen megélhessenek, hogy a hazai ipargyártmányok kelendők legyenek.
 Ezt, az iparegyesület férfiai nem

fogják megtenni! mert hát abban a perczben a mint a gyakorlati terére lépnek, működésük összeittözésbe jönne a bécsi döntő körök és pénzhatalmak érdekeivel. No már az pedig bizonyos, hogy azok közül az urak közül, kik az iparegyesület élén állanak, igen kevesen vannak, kik a Bécsben össze rándozott szemöldök elől meg ne hátrálnának.
 A meglevő hazai iparnak piacz és vevő kell. Ezt csak a határozott iparvédelmi irány adhatja. Erre azonban se elhatározási készségük, se bátorságuk, se gyakorlati érzékük nincs. Kihasználják az ipartgyűlést, de nem tesznek érte egyebet üres beszédnél, emlékirat szerkesztésnél. Folytonos tanácskozás, folytonos biztatás, de oly ügyes sakkhuzással, hogy a kérdést eltereltessek azon utról, a melyen eredményeket lehetne kivívni.
 Idáig a Verhovay lapja. Ime ezek a Mudrony Soma által vezérelt iparegyesület nagy érdemei.
 A Verhovay lapja a függetlenségi pártnak irányadó akkor, mikor politikai, társadalmi és közgazdasági érdekről van szó.
 Mi tehát azért idéztük a Verhovay lapját, — hogy a függetlenségi párt által „hiteles és megbízható”-nak tartott képviselő és hírlapíró mondjon véleményt helyettünk, azon képviselő jelölt ipartgyűléseimereiket a kit éppen mint iparos érdeket támogatni hivatott egyént állítottak fel Debreczenben.
 Ne a mi szavunk a Verhovay lapja legyen hat irányadó!

Külföld.
 — Az európai Duna bizottság. A bolgár kormány azon kívánságát fejezte ki, hogy az európai Duna-bizottságban Ausztria-Magyarország foglalja el az elnökséget, hogy a többi part államok érdekeinek kiegyeztetése végett esetleg mint közvetítő lépessen föl.
 — A czárne temetése hétfőn ment végbe. Délelőtt zivatáros idő volt, később kiderült. A gyászmenet a harangok zúgása s ágyúk dörgése közt 12 órakor érkezett meg a téli palotából Péter Pál erősebe. Nagy néptömeg nézte a gyászszertartást s az impozáns gyászmenetet. A rend, hála szigoru rendszabályoknak, meg nem zavartatott. A gyászmenetben körülbelül 5000 személy vett részt, képviselve voltak az összes gárdacsapatok. A halottas kocsit után a czár s czárne vértés testőrezedének egyenruhájában s a nagy herczegek s fejedelmi vendégek loháton haladtak. Ezek utóbbiak közt volt a német trónörökös, Vilmos főherczeg, Hessei Sándor herczeg, a mecklenburg-swerini nagyherczeg, s este érkeznek meg az edinburghi herczeg, s a bolgár fejedelem.
 — A török nem tür idegen beavatkozást. A török kormánynak a kollektiv jegyzékre adott válaszanak szövege igen határozott hangú, mint a kenyérbelet, melylyel zsírossá vált ujjaikat megisztogattak. Pedig máskülönbön nagy fényt öztek a lakománságnál, az illatszert és virágokat pazarolták, sok drága bort finom serleghől ittak s Sokratesnél is nagy virtusnak tartották, hogy bár igen sokat tud inni, mégis józan marad.
 A remek hajdanok azonnal elveszté életüknk fényét, a középkor pedig romantikáját, mihielyt elgondoljuk, hogy a legnagyobb urak is akkor mily izléstelenül ebédeltek. A rómaiak sem ismerték a villát, noha rájöhettek volna ama harci villáról, melyet városok ostrománál az ingó latorjak vizsztatására használtak. Asztalkendőkön azonban már nekik volt.
 Villát először a tizenötödik században Olaszország nagyjai kezdtek használni. Egy olyan tudós a mi nagyvilágosságú Mátyás királyunkban megkémélte, hogy be sem piszkolja ujjaikat, melyekkel eszik, a mit a fényes udvar nagyurairól nem lehetett állítani. Franciaországban a tizenhatodik század vége felé meg gyönyversek jelentek meg ama badarságról, hogy az udvarnál villával esznek. Sőt az angolok még a tizenhetedik században is gyönyvezték az olaszoknál a villa használatára miatt. Az evő-kanál is csak lassan kaptam meg cészszert formáját. A régi népeknek nem is sok szükség volt rá, mert azok nem ettek levest. Evő kés helyett sok ideig kagylóhéjat s nagyobb halfogakat használtak.
 Általában a szerzők hozza sora folyt le, míg az evés meztársát a mai kés, villa és kanál létrehozása által megtanulta az emberiség. — S bármily parasztosan eszik is a „nagyvilág”: ugy mint ő, sem Julius Caesar, sem a világhódító Nagy Sándor nem tudtak enni.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

Tout passe!

— Mindennapi történet. —
Szombati Jánostól.
 (Folytatás.)
 De hát ki az a Horvay Kázmér? Azzal ugyan senki sem törődött. Nem tudták róla egyebet mint hogy egy nagy pénzűzetl ügy-nöke, szép gazdag, kedves fiu, jó tánczos, kitűnő lump, de a kiből pompás férj válhatik. Irigylte is a többi leány a Sarolta szerencsésjét, ki büszke volt imádójára ugyancsak.
 Kálmán ki nem állhatta ezt a „kedves” fiut. Gyanakodott rá. Egyszer aztán utána járt az élettrajzi adatainak. Mint elbámult, mikor könnyű szerrel ki tudta azt sítai, hogy az egész ember, egy kötni való svinder, a ki rutul rászédte nem csak az embereket, de még az ő imádoztó ideálját is.
 Nem is készt tudtul adni a miknek nyomára jött.
 Hanem ő járta meg. Kinevették. Horvay párbajra hívta ki s egy golyót bocsátott a mellébe Kálmánnak.
 Az az idő pedig a mig Kálmán élet és halál között feküdt, ép elég volt arra, hogy a lakadalom napja elérkezék.
 De a sors nagyon szereti a komikust játszani a gyaró emberek életének komédiájában, mert ép elégségesnek tartotta ez időt arra is, hogy a Horvay őzmele napfényre jussanak s hogy a vigjáték csattanós legyen. Kázmér urra akkor tette kezét a szemes rend-

őség, mikor már a gyöngyszín keztyűt is felhuzta, hogy esküvőre menjen.
 Nagy zajt ütött akkor ez a história. Valamennyi újság mind erről beszélt, sőt ha jól emlékszem, Tatár Péter is sietett megénekelni azt.
 Persze Sarolta kisasszony egészen oda lett. Haragudott az egész világra, de legjobban orvos barátunkra, mert hát szerinte csak ő volt a hibás. Pedig bizony nagy szégyentől mentette őt meg, különösen akkor, midőn e zaj után újra nevést és szívét ajánlotta föl.
 De a szerencsétlen orvos ismét csak el lett utatva.
 Ekkor aztán egész a végletekig el volt keseredve. Epen ekkor ütött ki a nagy cholera. Az emberiség hullott, mint így őszszel szokott a sárgult fa levél.
 Kálmán nem maradhatott abban a városban, a hol szinte úgy össze lett törve, a hol meg lett mérgezve élete egészen a siring.
 Elhagyta a várost és eljött arra a mi vidékünkre, a hol az oláhok hullottak a „saison morte”-ban.
 Ott ismerkedtem vele meg. Olyan önfeláldozó orvost én sohasem láttam.
 Meg is adta az árat. Talán három hét múlva beteg lett s pár nap múlva már én fogtam le szemét arra az álomra, a melyből nincs felébredés ezen a földön.
 Utolsó szavaiban arra kért, hogy ha találkozik valaha ideáljával, mondjam meg neki, hogy az ő nevével hunyta le szemét az örök éjszakára.
 En eleget is tettem kérsének, fent a fővárosban találkoztam Saroltával. Mikor a szegény fiu tragédiáját elbeszéltem neki, könyfakadt szemében s aztán némán nézett maga elé és elgondolkozott . . .

Talán egy év múlva találkoztam ismét. Akkor meg volt törve. Beteg lett. Kérdeztem: mi baja? Könyvelmim válasza, hogy sokat tánczolt, aztán áthált és most nagyon köhög. Szembe néztem. Láttam, hogy mell beteg, tudtam, hogy nincs gyögyir számára ezen a földön.
 Nem kutattam fölőle semmit. Hittem, hogy a tragédia be lesz fejezve nem soká.
 És most? Nézd itt jó felénk, mert ez a beteges leány, a ki téged annyira érdekelt nem más, mint a szép Sarolta, a kit a mi szegény doktorunk oly nagyon szeretett!
 Talán még most is róla álmodik a fekete hant alatt.
 — Jőjj, ha akarod bemutatlak a szép Saroltának.
 — Ne fáradsz magadat.
 E perczben előtűnt ment el a leányka. Mélyen néztem nagy kék szemébe, melyeket méltóságtelesen vetett rám.
 Onnan pedig a halál mosolygott ki!
 * * *
 Megint csak tavasz lett.
 A fehér lepel eltűnt a földről. Az ágak virágozni s a fű ismét zöldülni indult. A fálelmelepedő éneke is hangzott olykor-olykor s újra megénepsült a város liget.
 Ott találkoztam újra Saroltával.
 De már akkor egészen összetörve volt. Úgy nézett ki, mint vihar után az összetört lilium.
 Az arc: a viasz sárga, a szemek fénytelenek, a piros termet roskadozott, csak a száraz köhögés volt a régi s talán görcösebb s talán rohamosabb.
 Anyja karjaira támaszkodva lépdelt. Mikor mellettem mentek el, rám nézett s azt sugta aig hallhatóan anyjához:

— Minő szép a tavasz, minő szép volna az élet! . . .
 Kezét szemébe emelte. Talán könny volt az, mit onnan letörött . . .
 Még kétszer láttam oda kúnt sétálni. Nem soká újra találkoztam barátommal, a ki ezt a történetet beszélte el nekem.
 A tragédia be van fejezve szót hoztam szomoruan.
 Hogyan? Sarolta . . . ?
 — Haza ment — meghalt!
 Megölte a tavasz.
 — Az evés mestersége.
 A Szigeti „nagyvilág”-ja nagy megütődéssel hallja a fővárosi iparvogatót, hogy ő még enni sem tud. Pedig hát ezer évek multtal el, művelt nemzetek támadtak és enyésztek el, a nélkül, hogy az emberiség megtanult volna enni, t. i. szépen tisztán enni.
 A legősibb művelt országok: India, Egyiptom, Babilon nem bírtak evészközökkel s a sanskrit nyelv mit sem tud késről, kanálról és villáról. De nem tudott a klasszikai műveltség fényes hazája: Görögország sem. A finomizelő hellén fület nagyban sérté, ha a szónok vagy színesz egy hangsúlyt elhibázott, de Sophokles és Miltiades, Arisztoteles és Perikies oly csuányan ettek, mint a mai kis gyermekek. Villájok ép oly kevéssé volt, mint ingők, zsebkendőjök és kalapjok. Főveget csak harczban vagy uton viseltek. Etelök puhára főtten, a huslélek nagyon eldarabolva kerültek asztalukra. E darabokat kezökkel vették ki a tából s a higabb éteit ugy fogyasztották, hogy kenyérbe csináltak mélytést s azt a használat után ép úgy az asztal alá dob-

pontosan eszközöketek.

serúviz.

igazgatónál

gon szól a kijelenti, hogy a szultán épen nem fog a török ügyekre idegen beavatkozást tenni. A mit a berlini szerződés követel, teljesíteni fogja, a görög és a montenegrói nehézségektől elhárítja; de a hatalmak nem sürgecsék egyedül a Törökországra hátrányos pontok teljesítését, a nélkül, hogy ők a Törökországnak kedvező határozmányokat teljesítsenek. — Karatheodory a szultánnak Khairidin programjának elfogadását ajánlja. A szultán és a török párt most bátorabb, mert a hatalmak egyenlőségére épít. Ez átalakulás Novikoff művének tekinthető.

— **A kínai határokról:** nyugtalanító hírek érkeznek csapatok összpontosításáról. Azt várják, hogy China hadüzenet nélkül támadni fogja Oroszországot.

— **A berlini utókonferencia határnapja** végelesen el van határozva, E nap folyó hó 16-ika. Monarchiákat, mint a congressusban, úgy most az európai konferenciában is magyar államférfi fogja képviselni; Széchenyi gróf. A két technikai biztos: Zwiedinek consul több évig tartózkodott Janinában s az ottani helyi s politikai viszonyokat alaposan ismerheti.

Irodalom és művészet.

Gróf Széchenyi Béla számos képpel és térképpel fogja kiadni ajsai utjának tudományos eredményeit. Sok oly vidék lesz abban leírva, hol még európai utazó nem járt. A mű először magyarul jelenik meg s csak azután fordításokban.

A magyar színész-egyesület központi igazgató-tanácsa június elején tartott ülésén fontos határozatot hozott. Kimondta, hogy felszólítják a színházakat: nyilatkozzanak a kerületek el vagy nem törvénye névére. Ha a többség véleménye oda irányulna, hogy a kerületek eltöröltesse, úgy rendkívüli kongresszust nem hívunk egybe; ha azonban a többség a kerületek fenállását óhajtja, úgy az augusztusi rendkívüli közgyűlést meg fogják tartani, mert az a kerületek helyesebb beosztása szükségessé teszi.

„Anna” című egyfelvonásos dráma jelent meg Csiky Gergelytől az „Ország-világ” legújabb füzetében. Ezt ő Paulayné asszony számára írta, ki betegsége alatt sckat foglalt.

kozott vele; de a sora nem engedte meg, hogy eljászhassa. A költő pedig gyöngédségből visszavette a kis drámát s most nyomtatásban adta ki.

Napi hírek.

— **Figyelmeztetés a III-ik kerületbeli választókhoz.** A csütörtöki képviselőválasztás alkalmával a szabadelvű párt-hoz tartozó III-ik kerületbeli választók gyűlhelye a „Bika” fogadóban lesz, miről a párt tagjai ezennel értesítettek.

— **Figyelmeztetés.** A III-ik választókerület mindazon választói, a kik szavazó jegyeiket vagy elveszítették vagy olyanokat nem kaptak volna: szavazó jegyért holnap a választás alatt a főjegyzői hivatalban jelentkezhetnek.

— **Személyi hír.** Klein J. a 16-ik huszárezred nyugdíjazott ezredese városunkban időzik.

— **Az iparos ifjak által rendezendő** műkedvelői előadásra mint értesülünk E g r i K á l m á n volt népsziumiánekusnak is lejjön. Ez mindenesetre emelni fogja az előadás iránti érdeklődést.

— **Eljogyzás.** A p a g y i Antal éremjéni földbírtokos gyámleányainak egyikét, az anyira kedves Erős J o l á n kisasszonyt, f. hó 7-én jegyezte el számos rokon jelenlétében F a u l h a b e r O s z k á r, nyiregyházi kir. dohányleváltót tisz.

— **B. Edelsheim-Gyulay** országos főhadparancsnok jövő vasárnap b. Pulcz Lajos altábornagy temesvári főhadparancsnok és törzskara kíséretében N.-Váradra érkezik s hétfőn az ottan állomásozó gyalogság, kedden pedig a lovasság és tüzérség fölött fog nagy katonai szemlélet tartani, — szemle után pedig a katonai intézeteket fogja megzemlélni. Megeshetik, hogy városunkba is ellátogassanak.

— **Kossuth Lajost** Baracoonban legutóbb meglátogatta Ábrányi Emil s leírja a látogatást az E-s-ben. Kossuthot munka közben, jó egészségben találta. A hazai állapo-

tokról, a jövendőről Kossuth igen sötétet nyilatkozott. Beszélgetés közben fölémlít, hogy közé fogja tenni azok neveit, kik hazáról hozzá intézett levelekben azt követelik, hogy adja vissza a Magyarországból magával vitt kincseket!

— **Magyar emlék** Karisbadban. Sok magyar beteg, ki felgyógyulását Karisbad fürdőiben találta, hálából emléket akar ott föllátni. E célra eddig 1600 frtot gyűjtöttek; minthogy azonban 3000 frt szükséges, Luczenbacher Pál felszólítja Karisbad vendégeit, hogy a gyűjtést folytassák.

— **Dr. Löw Tóbiás** budapesti kir. főügyési helyettes hétfőn délelőtt 11 órakor hosszas szenvedés után meghalt. A boldogult egyike volt legkiválóbb jogtudósainknak, ki, ha működését a halál meg nem szakasztja jogirodalmunk terén, még bizonyára sok érdemet szerez.

— **Botrányal** fejezte be a kolozsvári színházújságot bécsi vendégzereplését. A társaság két primadonnája, Balogné és Pálmai Ilka az egész stagnáció alatt folyvást versenyeztek egymással. Természetes, hogy a hővéri fiatalok körében mindketten lelkes pártja volt.

Balogné hívei elhatározták, hogy divájoknak ezüst-koszorút nyújtanak át s így világos, hogy a Pálmai Ilka imádói is azonnal gyűjtést rendeztek maguk közt még fényes ezüst koszorúra. Csakhogy a Pálmai-párt ellen a sors és az igazgatóság összeesküödött a bucsuloadásban divájoknak nem volt szerepe. Hiába iparkodtak az igazgatóságot meg egy bucsuloadásra rávenni, ez azt felelte, elég volt a defecitból. Vasárnap végre elérkezett a bucsuloadás (Peleskei Nótárius) a Balogné pártja átújítja divájának nagy ünneppélyesen az ezüst-koszorút. A Pálmai-párt-zajosok sürgeték Pálmai Ilka megelégedését, hogy szintén átadhassa koszoruját. Pálmai Ilka le is szalad páholyából, az igazgatóság azonban nem ereszti a szinpadra. Pálmai Ilka tehát kapja magát, megjelen egy másik páholyban, kihajol a közönséghez és nagy hangon szól: „Tisztelt publikum! Balog ur nem hagyott felmenni a szinpadra! Roppant zaj és éljenzés. A „párt” megbízottjai most átújítják a páholyban az ezüst koszorút és egy fehér galambot, mely azonban kiskitől a művésznő kezéből s elrepl. Mig a karzatot ezt hajszojják, azalatt ő kiteszi a könyöklőre koszoruját, hogy a szin-

padról Balogné is lássa. Végre sikerül megfogni a galambot, átadják, az éljenzés és piszszóság ismét felhangzik. Csak nagy sokára állt be ismét a csend s lehetett folytatni az előadást. Így végezte be a kolozsvári társaság bécsi vendégzereplését.

— **Költő és bűvész.** Az esztergomi kirándulók elbágyadtan lézengtek a hajón, midőn a fővároshoz közeledett. Egy és két óra közt, midőn a hajón már az összes alvókabinok be voltak töltve s B a l á z s K á l m á n a második helyre húzódott mulatók fölébe buza a nótát, az első helyi léteremben szunyókálók földerítésére Komocay József ismert költők búvészeti előadást rendezett. Keztyűvel kezdte; jobb kezére felhúván, karján és vállain keresztül vezette s a balkezéről húzta le. De már oly tág volt a vándorutat tett keztyű, hogy a tulajdonos megfogadta, hogy a télen a keztyű minden újját kamásliának fogja használni. A késmutatványok még nagyobb hatást tettek. A legnagyobb evokést kiválasztván, iszonyú kinok közt nyelte le s néhány másodperc múlva szomszédja: Spányi Béla gyomrából vette ki.

— **Husárok** megállapítva s bejelentve 1880. június 9-től 16-ig következők: 48 kr Rác Györgynél czepléd utca 2599. várad utca 2121 rózsatér 6. sz. a. s végre Erdei Jánosnál rózsatér 17 sz. a. miklós-ut. 2077. sz. a. Minden többi bejelentett mérszártsékekben pedig 50 kr Debreczen, 1880. június 8. Debreczen város kapitányi hivatala.

Közgazdaság.

Piaci árak 1880. június 8. án.	
1 hektoliter buza	8.62—9.92
1 „ kétszeres	7.47—7.14
1 „ rozs	6.68—7.48
1 „ árpa	3.74—4.24
1 „ zab	3.42—3.90
1 „ tengeri	5.38—5.86
1 „ köles	5.38—5.70
1 „ köles kása	11.40
1 „ zsák burgonya	3.00
100 kilo szalonna	57, 58, 59
100 kilo hajt	58, 59, 60

A hernyófészkek elpusztításának egyszerű módját ajánlja J. Gesell hechingeni

birtokos Mitheil. d. landw. Centralstelle egyik számában következőleg adja elő eljárását. Egy könnyű és vékony fenőfapozna végét ketté hasítva, ebbe egy darab, a boroshordók kiverésére használtatni szokó kényirágalmat dugunk s ezt meggyujtva, a hernyófészkek alá tartjuk. A kénygőzöl a hernyók veczelekedve vetik le magukat a földre, a hol azután meg is döglenek. Egy ember ez egyszerű készülékkel pár perc alatt megtisztíthatja a legnagyobb fákat is a hernyófészkektől.

Felolós szerkesztő: Kutsai Imre.
Főszerkesztő: Vértel Arnold.

Köszönetnyilvánítás.

Alólított a „Tisza” biztosító társaságnál életre 10,000 (tízezer) forint erejéig levén biztosítva, ezen társaság a lejáratnál oly készséggel és előzettséggel járt el, s az összeget, a feltételszerű határidő be nem várva, oly gyorsan fizette ki, hogy erkölcsi kötelességemnek tartom mindezekért a nyilvánosság terén is köszönetet mondani, s a „Tisza” biztosító társaságot a biztosító közönség pártfogásába — önszerezzel tapasztalásom nyomán — a legmelegebben ajánlani.
Budapest, 1880. június hó 1-én.

Dr. KORÁNYI FRIGYES.
egyetemi tanár.

Saját készítésű, tisztán kezelt valódi **bor-ecezet** kapható 1 literre üvegekben 25 kr-ért nettóval együtt:
Csanak József kereskedésében
Debreczenben.
Nagyobb mennyiség vételnél aránylag olcsóbb.

Tiszavidéki és arad-temesvári VASÚT MENETRENDE.

1880. évi május hó 15-től kezdve további intézkedésig.

Budapesti idő.

I. Bécs és Budapestről Kassa felé.				IV. Kassáról Budapest és Bécs felé.			
6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.
Bécs é. v. ind.	3 20 du.	8 10 este	8 25 reg.	Kassa indulás	11 30 éj.	—	10 — de
„ all. v. „	3 30 „	8 25 „	8 35 „	Miskolcz érk.	2 20 reg.	—	1 30 du.
Budapest „	10 5 éj.	7 30 reg.	6 25 este	„ ind.	—	7 5 reg.	2 10 du.
„	1. 2. oszt.	1. 2. 3. oszt.	1. 2. 3. 4. o.	Szerencs „	—	8 47 „	4 20 „
Czepléd „	11 33 éj.	10 20 d.	9 15 este	Nyiregyh. „	—	10 45 de.	5 40 „
Szolnok „	13 11 „	11 10 „	10 11 éj.	„	—	—	—
„ érk.	1 48 „	1 57 d. u.	12 46 „	Debreczen „	—	12 38 du.	9 52 éj.
P.-Ladány ind.	—	1 52 „	1 20 éj.	„	—	1 2. oszt.	—
Debreczen „	—	8 28 „	4 20 reg.	P.-Ladány „	—	3 14 reg.	2 11 „
Nyiregyháza „	—	5 33 du.	7 43 reg.	Szolnok „	—	4 58 „	4 38 „
„	—	—	—	Czepléd érk.	—	5 30 „	5 30 „
Szerencs „	—	7 50 este	11 40 d.	Budapest „	—	7 30 „	8 26 este
Miskolcz érk.	—	1. 2. 3. oszt.	1. 15 du.	„	—	—	—
„	—	—	—	allam v.	—	2 — du.	6 20 reg.
Miskolcz ind.	—	3 45 reg.	2 15 d. u.	Bécs „	—	—	—
Kassa érk.	—	6 20 „	éj. 5 40 „	észak v.	—	2 3 „	6 23 „

I. Bécsből Pestről Arad s Temesvár felé.				V. Temesvár és Aradról Pest és Bécs felé.			
6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.
Bécs é. v. indulás	8 10 este	8 25 reg.	—	Temesvár indulás	—	6 — este	12 25 du.
„ all. v. „	8 25 „	8 35 „	—	Vinga „	—	7 31 „	1 55 du.
Budapest „	7 30 reg.	6 25 este	—	Arad érk.	—	8 40 „	3 4 „
„	1. 2. 3. oszt.	1. 2. 3. 4. o.	3., 4. oszt.	Arad indulás	—	12 30 du.	9 —
Czepléd „	10 10 „	9 30 este	8 — reg.	Csaba „	—	2 9 „	11 29 éj.
Szolnok „	10 57 „	10 42 éj.	10 11 de.	M.-Tur érk.	—	3 40 „	1 55 „
M.-Tur érk.	—	12 3 du.	12 19 éj.	„	—	—	—
„	—	—	—	Szarvas érk.	—	4 03 „	—
Szarvas érk.	—	1 17 „	—	Szarvas indulás	—	2 20 „	—
Szarvas indulás	—	10 30 d.	—	„	—	—	—
„	—	—	—	Mező-Tur „	—	3 43 „	2 3 „
Mező-Tur „	—	12 6 du.	12 29 éj.	Szolnok „	—	4 57 „	3 57 reg.
Csaba „	—	2 2 „	3 5 reg.	Czepléd érk.	—	5 45 este	5 5 „
Arad érk.	—	3 35 „	5 25 „	Budapest „	—	8 26 „	7 55 „
„	—	—	—	allam v.	—	6 20 reg.	6 15 este
Arad indulás	—	—	—	Bécs „	—	—	—
Vinga „	—	—	—	észak v.	—	6 23 „	6 33 „
Temesvár érk.	—	—	—	„	—	—	—

III. Bécs s Budapestről N.-Várad felé.				VI. N.-Váradról Budapest s Bécs felé.			
6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.	6. p.
Bécs é. v. ind.	3 20 du.	8 10 este	8 25 reggel	N.-Várad ind.	1 50 éj.	11 25 d. e.	8 — este
„ all. v. „	3 30 „	8 25 „	8 35 „	B.-Ujfalú „	—	3 31 „	12 28 d. u.
Budapest „	10 5 éj.	7 30 reg.	6 25 este	P.-Ladány érk.	—	1 23 d. u.	9 33 éj.
„	1. 2. oszt.	1. 2. 3. oszt.	1. 2, 3, 4. oszt.	Czepléd „	—	5 32 „	5 30 d. u.
Czepléd „	11 33 éj.	10 20 reggel	9 15 este	Budapest „	—	7 30 „	8 26 este
P.-Ladány „	—	1 51 „	2 22 d. u.	allam v.	—	2 — du.	6 20 reggel.
B.-Ujfalú „	—	2 22 „	3 22 „	Bécs „	—	—	—
N.-Várad érk.	—	8 16 reg.	4 30 „	észak v.	—	2 3 „	6 23 „

A vonatok indulási ideje a közbeszólásokon, valamint azok c-átkozása Aradon, Csabán, Debreczenben, Kassán, Miskolczon, Nagyváradon, Nyiregyházaon, Szerencsén, Szolokon és Temesváron a pályavárolkon kifüggesztett menetrendekből tudható meg.

Az üzletigazgatóság.

107. szám.		budapesti gözmalmi lisztek árjegyzéke		CSANAK JÓZSEF		liszterekedéssébből		DEBRECZENBEN.	
A	Buzalára nagy-zemű	26	1	26	1	26	1	26	1
B	apró közép szemű	26	1	26	1	26	1	26	1
C	apró közép szemű	26	1	26	1	26	1	26	1
D	Királyliszt	26	1	26	1	26	1	26	1
E	Lángliszt	26	1	26	1	26	1	26	1
F	Montliszt	26	1	26	1	26	1	26	1
G	Zemélyliszt	26	1	26	1	26	1	26	1
H	Fehér kenyérliszt	26	1	26	1	26	1	26	1
I	Fehér kenyérliszt	26	1	26	1	26	1	26	1
J	Közép kenyérliszt	26	1	26	1	26	1	26	1
K	Közép kenyérliszt	26	1	26	1	26	1	26	1
L	Barna kenyérliszt.	26	1	26	1	26	1	26	1
M	„	26	1	26	1	26	1	26	1
N	„	26	1	26	1	26	1	26	1
O	„	26	1	26	1	26	1	26	1
P	„	26	1	26	1	26	1	26	1
Q	„	26	1	26	1	26	1	26	1
R	„	26	1	26	1	26	1	26	1
S	„	26	1	26	1	26	1	26	1
T	„	26	1	26	1	26	1	26	1
U	„	26	1	26	1	26	1	26	1
V	„	26	1	26	1	26	1	26	1
W	„	26	1	26	1	26	1	26	1
X	„	26	1	26	1	26	1	26	1
Y	„	26	1	26	1	26	1	26	1
Z	„	26	1	26	1	26	1	26	1

1000 frtot azon hölgynek, ki **SZEPLŐ-KENŐCSÖM** használatát után nem vesztette el a szeplőt, megfoltokat, bőrküregeseket, nyáregést és egyéb bármilyen arc-bőrtisztatlanságokat. Küldök 1 tégelyt utánvét mellett 2 frt 10 kr-ért.

Fischer Róbert, vegytudor, Bécs, I. Johannesgasse Nr. 11.

Árverési hirdetés.

A város tulajdonához tartozó sámsoni ligeti és majorsági földekre, továbbá: guti telek földre, a szent-anna-utcai sorompónál levő és a miklós-utcai ugynevezett salétrom földekre, a külvárosi területre levő Csillagos és Ludas nevű külső csapásokra nézve, e folyó évi május hó 26-án megkísérelt árverés nem sikerült, a végett újabb árverési határidőként a szinte folyó évi június hó 16-ik napjának d. e. 9 órája tűzött ki a városbíró nagy tanácsmérésre, melyre a bérleni kívánók azon figyelmeztetés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a számvévo hivatalnál megtekinthetők.

Debreczen, 1880. május 28-án.
(209 1—3.) A városi tanács.

1000 frtot azon hölgynek, ki **SZEPLŐ-KENŐCSÖM** használatát után nem vesztette el a szeplőt, megfoltokat, bőrküregeseket, nyáregést és egyéb bármilyen arc-bőrtisztatlanságokat. Küldök 1 tégelyt utánvét mellett 2 frt 10 kr-ért.

Fischer Róbert, vegytudor, Bécs, I. Johannesgasse Nr. 11.

Az ifjuság szépségét a legkésőbb agkorig megvohatni minden **hölgy** föladata, mely kiválóan föltételezi a bőr legfogdosabb ápolását.

RAVISSANTE SZAPPAN
du dr. Lejosse á Paris

a legjobb és leghíresebb illatos mosó szappan a bőr szépségét és javítására. Használata után a bőr barsony finom lesz és igen kellemes szagot tart meg. Sokáig tart és ki nem szárad, a ki egyszer megkísérelte, az soha többé nem használ más szappant.
Egy doboz (3 drb) ára 1 frt 50 kr, egy drb 50 kr.

RAVISSANTE ARCZPOR.
Levélből megrendeléseket postaföldülettel teljesít SVARCOZ F. RAVISSANTE KÜLÖNLEGESSÉGEK központi széküldési raktára Budapestben, városbáhtér 9. sz. Debreczenben kapható valódi minőségben: Dr. Rothschnek V. Emil és Gáti Nánd